61. številka. V Trstu, v soboto 30. julija 1887. Tečaj XII.

Opazke.
Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Torrente, 12. Vsak list mora biti frankiran. Rokopisi se ne vračajo.

Inserati (razne vrste naznanila in poslanice) se zaračunijo po pogodbi; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 nov.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema opravništvo, ulica Torrente 12.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

»Edinost«
izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1 uri popoludne.

Cena za vse leto s prilogo 7 for., za pol 3 for. 50 nov., za četrt leta 1 for. 75 nov. — Edinost brez priloge stane za celo leto 6 for., za pol leta 3 for., za četrt leta 1 for. 50 nov. — Posamezne številke se dobivajo pri opravništvu, v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

»V edinosti je moč«.

Bolgarska in Evropa.

(Konec.)

Agentje regentstva so si tedaj prizadevali, da vdobé od kneza Koburškega formalno obljubo, da ob času volitve tajno odpotuje v Sofijo ter na to koj nastopi vlado. Člani sobranja zategadelj sedaj trdé, da je bilo njih prizadevanje za to nevspešno, ker ni hotel knez njihovemu vabljenju ustreči. Mi pa smo trdne misli, da bi se z knezom Koburškim ne godilo boljše nego pred časom z Batemberžanom, ako bi bil bolgarsko deputacijo sobranja sprejel v Sofiji in ne v Ebenthalu!

Rusija, koja ni hotela pripoznati pravic sobranja ter ga smatrala za nepostavnega, ne bila bi zadovoljna tudi s to izvolitvijo, ampak bi se jej mogočno uprla; članovom sobranja bi pa bilo jasno, da je kriva ona politična pot, ki so jo nastopili, računajoč na sovraštvo držav proti Rusiji. Sedanje razmere na Bolgarskem in položaj Bolgarske nasproti ostalim evropskim velevlastim je sličen onemu, ki je nastal po izvolitvi kneza Danskega.

Nobena evropska država, neizjemši Angležke, ni pripravljena rešiti kedaj bolgarskega prašanja, ako to prašanje zadeva berolinsko pogodbo.

Regentstvo se nahaja na istem stališču kakor v začetku. Ako bode še dalje enako politiko tiralo, gotovo je, da se bolgarsko prašanje ne bode moglo ugodno rešiti, kajti politika regentstva je napačna in protivna pravim interesom te dežele.

Kaj bode pa potem z Bolgarsko, ako bi knez Ferdinand Koburški odstopil? „Pester Lloyd“, merodajni ogerski časnik, meni o tem: — Le dva slučaja sta tedaj mogoča. Bolgari se tedaj okličejo neodvisne in samostojne ali pa bodo skušali kneza Aleksandra pregovoriti, da se zopet na Bolgarsko povrne. Ako prvo učinijo, ni to nič nevarnega, čeprav bi se s tem rušila berolinska pogodba. Ali ako se Bolgari proglasé neodvisnim, samo ob sebi se ume, da bi proti temu protestovala Turčija; velevlasti bi pa odrekle svoje pripoznanje temu novemu položaju; ali vendar bi ne prišlo do neposredne akcije proti Bolgarskej. Nevarnejši bi postal položaj, ako bi se vrnol princ Battemberg, ali ako bi Bolgarski narod proklicano neodvisnost uporabil v to, da zadnjega zopet na prestol pokliče. S tem bi gotovo bolgarsko prašanje iz lokalnega postalo splošno ter provzročilo lehko mejnarodnih homatij in nemirov.

Tako vsaj sodé „avstrijski“ Ogri, ki so vedno simpatizovali z republikanci ter bi najbrže Bolgarsko moralno podpirali, ako bi se tudi v tej proklicala republika. Uže sedaj svetujejo regentstvu, naj prokliče ljudovlado, ako bi princ Koburški ne hotel sprejeti bolgarskega prestola. V Ogrih nahaja potem takem regentstvo nove „prijatelje“, ki hočejo na vse zadnje v Bolgarskej videti republiko ter v njej ustvariti neznosne razmere, ki bi tem bolj pripomogle k bolgarskemu propadu.

V tem jim pojde najbrže na roko tudi židovska „Länderbank“. Bolgarska je sedaj silo zadolžena, a še potrebuje novcev; v tej zadevi obrnola se je pred časom uže do te židovske banke, ali posojila ni vzela zato, ker so pogoji bili pretežki ter se niso nikakor mogli sprejeti. Bog ve, je li ne pojde v sedanjih okoliščinah Bolgarska vendar le tem židom na limanice ter ponujeno posojilo sprejme.

„Novoje Vremja“ od 21. julija pišejo v uvodnem članku o bolgarskih razmerah sledeče: „Angleži niso nikakor simpatični nemško-avstrijskemu kandidatu (?) za bolgarski prestol, ki Angležem v Bolgariji učinja konkurenco z avstrijskim blagom. Čeprav pa Angleži nasprotujejo ruskemu vpljivu v vsakej priliki, pri vsem tem nemajo nikakor namena pustiti Balkan Avstriji na razpolaganje. Angležka želja je najbrže, da se na Bolgarsko povrne princ Battemberg, ki jej je mnogo bolj po misli nego avstrijski oficir — Ferdinand Koburški. Prvi bi vsaj podpiral angležko politiko v Orijentu.

Razdor mej strankami na Bolgarskem provzročujeti uprav Anglija in Avstro-Ogerska, ker obe hočeti spraviti na bolgarski prestol sebi ugodnega kneza. Rusom nasprotna regentska stranka se je razdvojila v dve posebni stranki, kojih ena stoji na strani kneza Koburškega, druga pa želi zopetno izvolitev Battemberžana. Eni delujejo po nasvetih Avstrije, druge podpirajo angleški agentje. Kakor nam poroča naš dopisnik iz Bolgarije, se je angleški tamošnji konzul Johns nečastno izrazil o knezu Koburškemu nazvavši ga „un certain Cobourg“. Sčasoma se lahko razmere mej Avstrijo in Angležko radi zasedbe bolgarskega prestola shujšajo ter politično obzorje zelo zatemé, česar se neki boje tudi v Berolinu.

Kako pišejo nemški oficijozi, Germanija želi, da bi princ Koburški ne gubil časa, ampak koj odpotoval v Sofijo. Nemško časnikarstvo se posmehuje boječnosti in previdnosti kneza Koburškega ter iskreno obžaluje, da se ni od njega nadjati drznega in odločnega koraka. Kakor vse kaže, bilo je v Tirnovem uže vse pripravljeno za sprejem novega kneza, ker računali so na Stojlove obete, in narodno sobranje se je jako varalo in čudilo, ko je zaslišalo omahujoči knežev odgovor. Vse to potrjuje naše menenje, da kandidatura kneza Koburškega ni bila sama izmišljenost, kakoršna se je na videz kazala: pretendent moral bi odpotovati v Sofijo koj dan po izvolitvi. Da ni tega storil, kaže nam, da se poskus regentstvu ni „sponesel“. —

Menenje ruskega upljivnega časopisa delimo i mi, kajti dobro vemo, da Bolgarskej ni možno niti dopuščeno tirati Rusom sovražne politike. Da so razmere na Bolgarskem take, da se je ista država zelo zadolžila ter še vedno v dolg sili, da se je krepko bolgarsko ljudstvo pokvarilo z krivimi rusofobnimi idejami — to je posledica deloma prejšnega kneza Aleksandra, največ pa članov regentstva, ki so si, kakor smo uže zgoraj opomneli, na vse kriplje prizadevali, da javno menenje na Bolgarskem skrivijo ter v bolgarski narod zasadé sovraštvo do Rusije. Ni nam treba več ponavljati, da je bilo to počenjanje regentstva neopravičljivo in krivično, niti, da se s tem ni dosegla rešitev vshodnjega prašanja. Odnošaji na Bolgarskem so sedaj še bolj zamešani; na čelu države stojé nevredni možje, ki ne umejo pravih bolgarskih interesov; narod je bil zapeljan in dežela zmotno razdjana.

Edino rešenje za Bolgarsko in ob enem rešitev vshodnega prašanja bi po mislih mnogokaterih politikov obstojalo v tem, da se razne državice na Balkanu spojé v konfederaciji, starega lenuha Turka iz Evrope spravijo, deželo omikajo ter jej preskrbé novodobna občila ter sploh v njo uredejo civilizacijo, koje zelo potrebuje. To bi se sicer lahko zgodilo ne da bi se rušil Bismarckov „strah“ namreč berolinska pogodba — ali, da so to le naše zasobne misli, o temu bodite, čestiti bralci prepričani, kajti, da se kaj takega obistini, ne dopušča trma raznih evropskih velevlasti in njih državnikov. — „Oboroženi mir se mora še dalje obdržati!“ — to je splošni glas po Evropi — podložnik pa znašaj skupaj prižuljeni denar, da se more zadostiti ogromnim vojskinim potrebam! Mundus vult decipi!

Glasi iz naroda o smrti pokojnega Viktorja Dolenca.

(Dalje.)

List „L' Austria“ piše: Drago bitje je nanadoma preminolo! Viktor Dolenc, še-le 45 leten, v najlepšej svojej dobi, napaden po neusmiljenej bolezni, zamrl je proti zori dne 20. t. m. pustivši v največjej žalosti soprogo in dvoje nežnih otročičev!

Novica o njegovej smrti, ki se je naglo razširila po mestu in okolici, napolnila je s žalostjo vse tržaške Slovence, mej kojimi je bil prvoboritelj.

Rodil se je v Razdrtem blizu Senožeča, vendar je spadal k tržaškej družini, ki je bila tu več nego jedno stoletje ustanovljena v javnej službi, ter je sprovel večji del svojega žalibog prekratkega živenja v Trstu, začetkoma kot trgovec, pozneje pa kot lastnik tiskarne.

Ali svoje živenje, svoj um, svojo neumorno delalnost posvetil je, žrtvujoč družinske in zasobne interese svetej stvari Slovencev v Trstu in njegovej okolici, ki se morajo uprav njemu zahvaliti za svoj dosedanji napredek na narodnem polju.

Potem ko je v Gorici ustanovil izborni časnik „Sočo“, ustanovil se je v Trstu ter tu do svoje prerane smrti bil v častnih službah; bil je predsednik delal. podpornega društva, stoječega pod pokroviteljstvom Njih Vis. cesarjeviča Rudolfa, starosta slovenskega telovadnega društva „Sokol“; prvomestnik tukajšne podružnice šolskega društva sv. Cirila in Metoda;

PODLISTEK.

O človeškem živežu.

(Dalje.)

Mleko ima bolj namen nasičevati nas kakor pa nam žejo gasiti. Ono je živež vseh živežev, ker uže samo more nas hraniti. Mleko lehko po pravici nazivljemo „belo kri“, ker ima v sebi vse, iz česar je naša kri. Mleko je iz sirovine, mlečnega cukra in iz malih tolščnih krogljic; poslednje jej podeljujejo belo barvo. Ako pustimo mleko pri miru, vzdignejo se tolščne krogljice ter naredijo neko belorumeno snov, katero zovemo smetano. Pod njo nahajajočo se modro-belo tekočino nazivljemo „modro mleko.“

Pri nas v navadi je več vrst mleka. Osličje mleko je najzdravejše, ker ima malo sirovine v sebi, notranje rane ozdravlja in je lehko prebavno. — Kozje mleko je tudi prav zdravo. — Kravje mleko je mastnejše in torej zdravju ne tako ugodno kakor prejšnji dve. — Ovčje mleko je najmastnejše; zaradi svoje maščobe je želodcu zoperno in težko.

Kako se li spozna dobro mleko? Evo pojasnila! 1. Dobro mleko je čisto belo, le nekoliko vleče na modro ter je brez duha, ali vsaj neprijetno ne diši. (Le kozje mleko ima od narave poseben duh). 2. Kanček dobrega mleka ti ohrani na nohtu polukrožno svojo podobo ter se v kozarci čiste vode potopi na dno.

Ako hočeš, da ti bo mleko koristilo, ne pij je na kisle jedi, da se ti vsled kisline v želodci ne usiri; tudi ne pij mleka s smetano vred, ker smetana preveč pomnožuje žolč. Škodljivo je mleko, ki prihaja od bolne živine. Dobro je, da pijemo vselej le pokuhano mleko!

Maslo je sestavljeno iz tolščnih mlečnih krogljic. Te namreč tolčemo ali tresemo. Vsled tega se pretrgajo ter tolščene kapljice, zlijejo se skupaj, naredivši na tak način manjše ali veče kose masla. Ako je maslo frišno (sveže), lehko je prebavno; a staro maslo škoduje želodcu. Namesto masla rabimo časih slanino (špeh); v severnih deželah rabijo namesto njega ribjo mast, a v južnih laško olje, katero daje oljkavo drevo.

Sir, ako je frišen (svež), lehko je prebavljiv. Star sir pa je težko prebaven; vender želodec sili, da prebavlja druge zavžite jedi. Zato je jako pametno po obilem obedu zavžiti košček dobrega starega sira. Ne vživaj pa žaltavega ali premastnega sira, kor je škodljiv. Sploh je sir treba prav zmerno vživati.

2. Rastlinski živež.

K rastlinskemu živežu štejemo žitno zrnje, stročje, krompir, zelenjavo, sadje in gobe.

Najvažniša žita so: pšenica, rež, ječmen, oves, turšica (koruza ali sirk) in rajž (riž). Turšica in rajž sta glavna hrana v gorkejih deželah; v mrzlejih pa se vživa največ pšenica in rež. Iz žita dobivamo moko in iz moke pečemo kruh in si napravljamo druge jedi. Dobra pšenična moka ima te-le znakove: Ona je rumeno bela (a ne modro- ali rudeče-bela) in nema sivih ali črnikastih pik. Pod prsti je suha in zrnovita, oprijema se prstov, mej rokama se da gručati ter pri tem nekako škriplje. — Dober kruh mora imeti enakomerno, rahlo, luknjičavo sredico, ker od tega je zavisno, da kruh lehko prebavljamo. Sredica ne sme nikjer biti ne mokasta ne premalo pečena. Dober kruh je prijetnega duha in okusa, ne sme imeti več kakor 35—43 odstotkov vode v sebi, ker premokroten kruh po večem nespremenjen dohaja iz želodca v črevo.

Kruh je različen. Reženjak je najbolji; ječmenjak in ovsenjak sta uže presuha. Ne jej prefrišnega (presvežega), ali celo gorkega kruha, ker je škodljiv! Tretjina živeža bódi človeku v dobrem kruhu.

Stročje ali sočivje imenujemo seme grahovo, fižolovo in lečino. Stročje je kaj redilno, ker ima pod lupinami rastlinsko sirovino ali legamin, beljakovinasto snov, ki ima blizo $^1/_4$ teže od semenja. Sočivje naj bi posebno ubožnejši ljudje večkrat jedli, navlasti ker nij teško prebavno, če je znamo dobro pripravljati. Za ljudi, ki morajo opravljati teška telesna dela, sočivje je neobhodno potrebno. Pri kuhanji sočivja moramo rabiti mehko, to je v fizikalnem obziru tako vodo ki nema v sebi mnogo raztopljenih solij. Ako pa nemamo mehke deževnice ali rečnice, tedaj moramo trdo vodo spremeniti v mehko. To dosežemo, primešavši vodi nekoliko sode (na 1 liter vode 1 nožev konec) predno stročje v lonec postavimo. Ker semenske lupine nijso prebavne, to je bolje, da jih ne jemo; zato se precejena juha iz sočivja jako čisla in priporoča.

Krompir je največ iz vode ($^3/_4$—$^4/_5$) skroba, zatorej malo redilen; nekaj redivnejši postane šele, ko mu primešamo različne druge stvari, n. pr. zabelo i. t. d. Posebno otrokom se krompir ne priporoča, ker jih premalo redi ter jim prebavila obtežuje. Čuvati se je tudi marogastega, snetivega, doraslega krompirja iz kake temne mokrotne kleti!

Zelenjava (korenje, repa, koleraba, čebula, česenj, špinača, zelje,) ima v sebi $^9/_{10}$ vode, torej je kaj malo redivna ter se rabi le kot dodatek jedem.

Sadje je slastno in okrepčevalno, pa le malo redilno. Zrelo sadje je posebno zjutraj prav zdravo. Paziti pa je, da ne jemo tacega sadja, ki ga je premočila rosa, slana ali dež.

Gobe imajo v sebi mnogo beljakovin ter so dober in zdrav živež, posebno če ž njimi vred tudi kruh jemo. Treba je pa, da znamo ločiti dobre gobe od strupenih. Vživaj le take gobe, ki so v tvojem kraji obče poznane kot dobre in jedljive ter glej, da vživaš le mlade gobe!

(Konec prih.)

podpredsednik tukajšnega političnega društva „Edinost“ in urednik zelo razširjenega političnega lista „Edinost“.

Z neumorno skrbjo deloval je in se žrtvoval za vse te ustave, ali največ je ljubil delalsko podporno društvo, kojemu je posvetil posebno svojo ljubezen.

In istinito, udje tega društva smatrali so ga za očeta ter mu bili zelo hvaležni, kajti ta dobrodelni podporni narodni ustav se je v malo letih svojega obstoja povzdignol tako, da se glede solidnosti prave uprave lehko meri z vsakim drugim enakim ustavom.

Sam veselega, iskrega značaja, obdarjen z nenavadno bistroumnostjo, poznavatelj raznih jezikov, imel je vedno na jeziku tolažilno besedo za vsacega, bil je najveljavnejši sovetnik svojim sorojakom.

Vsi so radi pritekali k svojemu Dolencu ter pri njem iskali sveta v svojih stvareh in tolažbe v svojej žalosti.

Spoštoval je vse narodnosti in njih pravice, ali pred vsem hotel je, da se tudi njegovemu narodu dopuste in spoštujo pravice.

Pravi liberalec v dejanju, in ne le v besedah, pozdravil je z veseljem osnovanje konstitucije ter zagotovljenje narodnostim pripadajočih pravic; in ne da bi se upiral temu, kar so drugi narodi zadobili in iskali zadobiti, skrbel je na vso moč, da probudi svoje sorojake, zmirom pa v mejah pravic, dovoljenih po konstituciji. Bil je pravi Avstrijec v mišljenju ter priljubljen in cenjen od mnogih državnih poslancev; visoko so ga cenili tudi v višjih krogih, ker cenili so visoko njegovo pravičnost in odločnost njegovega značaja, kakor tudi vpljiv na domoljubno stranko.

In res, povsod po okolici je bil Dolenc priljubljena in poznata osoba, kajti vsakikrat, ko so to tirjali njih interesi, bil je ž njimi sredi njih.

Trdnovratno molčanje in aluzije nekaterih tukajšnjih časnikov o Dolenčevej smrti kažejo jasno, kako nevredno je to časnikarstvo zastopati omiko in nravnost, s katero se toliko ponaša.

Pred smrtjo morala bi umolknoti tudi strankarska jeza, kajti pokojni politični nasprotnik ni več sovražnik, katerega treba pobijati, ampak idejal, katerega visoko časté in spoštujejo celò najbolj neolikani narodi. —

Ne smemo pa misliti, da so v Trstu odnošaji enaki, kder nesrečno strankarstvo učinja časnike nesramne in graje vredne.

Tešimo se z mislijo, da je svoje sožaljenje po ne nadomestljivej izgubi izrazilo časopisje vse monarhije ter s tem po vrednosti odgovorilo na grdo lahonsko jezo; najvišji politični krogi so izrazili svoje živo sožaljenje o preranej njegovej smrti ter skazali z nebrojnimi telegrami, venci in pismi zaslužemo čast pokojnemu Viktorju Dolencu.

V Trstu je bil Dolenc znamenita osoba ter predstavljal mogočno stranko; bil je čujoč stražnik na obalih Adrije, in kot Slovan in domoljub si je pridobil slavno ime in nevenljive zasluge.

V zadevah narodnosti je bil odločen, kot osoba bil je vzor poštenjaka.

Nam, ki smo si šteli v čast, biti mu tako blizu, ki nam je bila dana prilika poznavati in vredno ceniti njegove dušne zmožnosti in bister razum, s kojim je bil obdarovan, nam, ki nas je tako neugodno zadela novica o nenadnej izgubi — nam pristoja bolj nego drugim pisati o njem in njegovih zaslugah, ker bili smo mu iskreni prijatelji ter se mu imeli dosti zahvaliti, kajti ko so nam drugi odrekli zaslombo, sklicujoč se na neko dvombeno moralnost, odprl nam je on svoje roke ter nam pomagal, on nas je tudi želel soboritelje v onem živem boju, ki smo ga nekdaj bojevali ter ga še bojujemo proti grdemu irredentizmu, ki hoče otemniti starodavno zvestobo Trsta proti Avstriji.

Spomin Viktorja Dolenca ostane živ in spoštovan tudi v potomcih; njegovo ime, njegovo neutrudljivo bojevanje za lastno narodnost in vedno v čast pres. vladajoče hiše in cesarstva preide od rodu na rod in čast, ki mu jo bodo skazovali njegovi sorojaki in domoljubi sploh, bode velčastna in vredna zahvala za njegovo dolmoljubno delalnost.

Viktorja Dolenca ni več! On pušča v svojej stranki prazno mesto, ki se težko dopolni. Njegova smrt je povzročila občno žalost!

Naj bi vsaj nekoliko vtešili neizmerno žalost zapuščene družine dokazi spoštovanja in ljubezni, ki se bodo skazovali slavnemu pokojniku.

Slavno uredništvo!

Britko žaluje kanalska čitalnica na preranem grobu nepozabljivega Viktorja Dolenca. Večen mu spomin! Daj Bog, da bi seme, po njem zasejano med slovenski rod na obalih Adrije, obrodilo stoteren sad, njemu pa urednega naslednika!

Za odbor kanalske čitalnice

M. Zega, predsednik.

Nemila osoda t. j. prerana smrt Viktorjeva užalostila me je močno!

Na Beruci (Koroška) 25. julija 1887.

Julij pl. Kleinmayer,
c. kr. profesor.

Zagreb. — Draga braćo, primite iskrenu sučut na toli težkom gubitku vašeg staroste, slava mu!

Zagrebački Sokol.

V spomin slavnega našega boritelja

Viktorja Dolenca!

Bratje mili!
Veselili
Smo pri kupici se svi
Pa pomnili —
Mu napili
Viktorju, še nismo mi.

„Bog te živi!
Nevpogljivi;
V naši sredini te ni.
Nam bolehaš;
Ne upehaš
Za naše delovat' stvari.

Bratje zbrani:
Bog ohrani
Našega boritelja!
Krepko čaše
Trčimo naše:
Bog ohrani Viktorja!“

Čujte — groza! —
Huda koza
V zgodnji grob podrla ga —
Naš boritelj,
Pokrovitelj
Z nami več se ne smehlja.

Vihra šine
Sred družine —
Kupi, družba, daj slovo,
Jokajoče
Srce vroče,
Popni v svitlo se nebo!

Gorica 22. julija 1887.

Radigost.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Nov jezikovni ukaz, tako se sliši iz državnozborskih krogov, izda pravosodni minister za sodišča na Kranjskem, Koroškem in Štajerskem. Če je ta vest resnična, potem državnega poslanca Ferjančiča temeljiti govor o sodniških zadevah ni ostal brez vpliva na pravosodnega ministra.

Kako sodbo je izrekel doktorski kolegij na Dunaji o preobložitvi učencev srednjih šol, to smo uže zadnjič poročili. Danes dostavljamo še to, da je doktorski kolegij poslal naučnemu ministru deputacijo, katera mu je izročila prošnjo glede preobložitve učencev srednjih šol. Minister jo je jako prijazno sprejel; v odgovoru je naglašal, da se vsem željam doktorjev pač ne bo moglo ustreči, da so pa izpodbudi padli v rodovitno zemljo in da se enemu delu teh popolnoma ustreže.

Vnanje dežele.

Bolgarsko prašanje se je z izvolitvijo koburškega princa za bolgarskega kneza le še bolj zamotalo. Poslanci so se uže vsi vrnoli z Moravskega in Dunaja v Bolgarijo. Ali pa izvoljeni knez pride za njimi, o tem so vestí navskrižne. Bolgarski poslanci sicer trdijo, da se napoti na Bolgarsko, da ga le turška vlada potrdi, in da se potem začne pogajati z Rusijo, katere zahtevam hoče ustreči. Od drugih strani pa se trdi prav nasprotno in pristavlja, da je izvolitev šla po vodi, in to poslednje je mnogo verjetniše. — Do danes volitve turška vlada še ni potrdila in teško, da ga brez ruske volje potrdi. V „Polit. Corresp.“ se iz Bolgarije piše, da tudi tam nič gotovega ne vedó. Ko so se vrnoli poslanci iz Ebenthala, sklical je ministerski načelnik Stojlov sejo in povabil poslance, da poročé sobranju o izjavi koburškega princa, a v sejo je prišlo le 30 udov sobranja. Poročilo pa je bilo tudi tako nedoločno, da nobeden ne ve, kdaj pride princ, ako res misli priti in sobranje bi zdaj bilo tudi nesklepčno ter ne bi se moglo s to stvarjo pečati. Mej tem pa bolgarska vlada pritiska na turško, da bi volitev potrdila, a ta se umika, nič ne obeča in nič ne zanika.

Iz Sredca se poroča, da vlada z dežele dobiva mnogo brzojavnih prašanj, kdaj koburški princ pride v Bolgarijo. Čuje se tudi, da so iz Sredca prišli princu novi predlogi, da ga nagnejo k odhodu v Bolgarijo. Princ bi sedaj bolj voljen bil, uslišati prošnjo, nego pred tremi tedni. Vsled tega ga je neki opomnilo avstrijsko ministerstvo zunanjih zadev na večkratno njegovo izjavo, da vlade v Bolgariji ne prevzame brez privolitve turške vlade in velevlasti. Veliko sobranje se neki proti koncu meseca avgusta zopet skliče.

Iz vatikanskih krogov se piše v „Polit. Corresp.“ da je proglasitev Rampollinine okrožnice papeževim poslancem popolnoma potrla domišljije italijanskih liberalnih krogov glede mogočesti sprave z svetim prestolom i njegove odpovedi na svetno oblast. Po nedvomljivih izjavah okrožnice ne bo nobeden več mogel govoriti, da ima papež Leon XIII. voljo o tej zadevi pogajati se, in zares smatrajo liberalni krogi, da je konec prašanja o spravi. — Od italijanskega državnega zbora sklenena odprava cerkvene desetine je v cerkvenih krogih povzročila veliko nevoljo. Patrijarh v Benedkah je v imenu škofov beneške provincije kralju poslal prošnjo, naj omenjenega zakona ne potrdi. Ali ta prošnja je bila brez vspeha: kralj Humbert je odgovoril patrijarhu, da je zakon potrdil in s tem le svojo dolžnost storil.

DOPISI.

Na Krasu, 18. julija 1887. — (Odgovor na „poslanico“ s Krasa dolenjega 1. julija 1887. — in še kaj druzega.) — Prav za prav bi na imenovano „poslanico“ v 56. štv. „Edinosti“ druzega ne bilo treba odgovoriti, kakor tička kraškega poiskati pri sodišču v Trstu, kjer bi ga gotovo naučili, kaj se praví napadati popolnoma nedolžnega. Če se je kedaj kaka kraška burinasta buča zmotila, gotovo se je butica onega Kraševca, koji je podpisal ono „poslanico“, potem ko mu jo je bržčas za nekoliko pijače ali cvenka spisala brezvestna roka kacega — modernega kraškega proroka, kakoršnih doboš tudi na dolenjem Krasu. Ali ker je stvar, koja je vzbudila burjo v burinastej buči, gotovo velicega pomena z ozirom na versko — nravni, národni in gmotni napredek našega naroda, posebno po dolenjem Krasu, kakor tudi po večini Slovenije, hočem tudi jaz izpregovoriti par besedic, če tudi vsega burinasta kraška buča ne bode umela in tudi ne hotela umeti. Vendar, da ne bode preveč dolg dopis, začnem koj z uvodom one „poslanice“.

Dva, ali trije dopisi so bili v „Soči“ in nekaj tudi v „Edinosti“, kateri so grajali ples —, a popolnoma iz plesišča in ne iz krčmarjevega proga. Vemo, da se od tam vse drugače vidi, kakor iz našega stališča. Vsakdo, koji ima v sebi še iskrico istega čuvstva, kateremu pravimo „nrávnost“ *), iskrico istega čuta, kateremu pravimo ljubezen do naroda našega, o katerej pa na dolenjem Krasu toliko vedó, kakor o „španskih vasích“ in kdor ima količkaj pojma o gmotnem napredku ali propasti ljudskega blagostanja, — oni mora obsojati **javni ples** na dolenjem Krasu!! In obsojajo ga javno oni, kateri so za to postavljeni in ž njimi oni, koji se zavedajo svoje dolžnosti do nravnosti, do národa svojega! Obsojajo ga pa tudi dobro in zdravo misleči občinski zastopniki, kakor so n. pr. oni v Opatjemselu, kateri so v svojej občini javni ples prepovedali.

Ti in mnogi drugi pametnjaki obsojajo javni ples na dolenjem Krasu in tudi povsodi tam, kjer se godé hudodelstva pri vsakem plesu. O teh pa bodem drugikrat napisal črtico, v katerej navedem poleg imen vasi in občin, v katerih so se dogajala pri plesih hudodelstva, tudi imena onih mladeničev, deklet, mož in celo starešin po dolenjem Krasu ne samo letos, temuč tudi v prejšnjih letih.

Tedaj na svidenje drugikrat, ako se dobi še kateri zagovornik plesa! Za danes pa naj zadoščuje, da kdor zagovarja ples na dolenjem Krasu, zagovarja hudodelstva — in mora biti tudi uže sam podoben hudodelniku!

Dopisi v „Soči“ so javni ples na dolenjem Krasu obsojali in „poslanica“ v „Edinosti“ ga je mislila zagovarjati, a ko sem jo prebral, ni po plesu še dišala ne, ampak bila je umazana cunja osebnega napada. Drugače tudi ni mogoče! Slabo stvar, hudodelstva lestvico, ne bode zagovarjal mendá noben slovenski časopis, ako tudi bi mu koji brezvestnež zagovor iz trte izpleten poslal.

Ker tedaj stvarí se ni moglo do živega, ni ostalo druzega, kakor poiskati osebo ter po njej udrihati. Vsakdo, koji mesto stvari prime osebo brez uzroka, pokaže in se obsodi uže sam, da je na njegovej strani slaba stvar, to je, da je dotičnik na slabej strani ali pa sam hudodelnik.

Tedaj, Kraševec pod „poslanico“, tako je!

Najhujše pa je, če kdo pri tem ne zadene na pravo osebo, ker potem dotičnika popolnoma po nedolžnem napada, žali ga, ako ga more „kraška burja“ sploh razžaliti in tako se je zgodilo v tem slučaju.

(Konec prih.)

*) Oni, koji jo »poslanico« pisal, naj razloži, ako vé, na poslanici podpisanemu Kraševcu, kaj pomenja »nravnost«, kar on gotovo ne vé. Pis.

V Borštu, 21. julija [Izv. dop.] (Odlikovanje č. g. Vekoslava Pavli-ja) 8. julija, t. l. sem pisal z radostnim srcem bivšemu uradniku cenjenega lista „Edinost,“ ali sedaj — žali Bog — pokojnemu g. V. Dolencu list, v kojem sem mu le nekoliko omenil, kaj in kako tukajšni verni pripravljajo, da svojemu jako priljubnemu dušnemu pastirju na dan njegovega odlikovanja svojo ljubezen in udanost skažejo.

Konečno sem pokojnemu tudi obljubil, da mu bodem po dokončanej slavnosti bolj na tanko poročal; — ne nadjaje se, da nama nemila smrt pot pripreči.

Prosim, da bi mi gg. nasledniki, pokojnega g. Dolenca dovolili prostor, da slavnostni dan nekoliko natančnejše in resnično opišem.

Dan 12. julija t. l. bil je za našo vas kaj nenavaden in imeniten. Mislim, da se do onega dne se še nikoli ni zbralo toliko odlične gospode iz vseh stanov v našem selu.

Nu, pa saj tudi take slavnosti, kakor se je vršila 12. julija, niso še naši Borštani doživeli.

Omenjeni dan je pripel c. k. okrajni glavar iz Kopra nam preljubljenemu in za šolstvo mnogo zaslužnemu prečastitemu gospodu Vekoslav-u Pavli-ju zlati križec, s kojim ga je odlikoval presvitli naš cesar.

Precej ko se je glas raznesel, da je č. g. V. Pavli od cesarja se zlatim križem odlikovan, bil je to glas veselja i radosti v Borštu in v okolici.

K malu potem se je zvedelo, da se bode odlikovanje vršilo dne 12. julija, in sicer tu v Borštu. Bili so pogovori med tuk. županstvom in pevskim zborom, kako bi tudi oni skazali svojemu priljubljenemu slavljencu svojo udanost in veselje. In glej, vže dan pred slovesnostjo videl si okolu farovža in cerkve več oseb, ki so z veseljem delale, da prostor pred stanovanjem č. g. Pavli-ja do cerkve olepšajo. Na predvečer so pokali topiči ter daleč po okolici naznanjali, da se ima prihodnji dan tukaj vršiti lepa in vesela slovesnost.

Kaj pa zjutraj 12. julija? —

Videlo se je, da bode danes lep gorak, prav poletni dan. Razgled okolu cerkve do farovža bil je krasen, mnogobrojnih zastav in zastavic je vihralo, in vse je bilo se zelenjem prepreženo, na vhodu iz stanovanja g. slavljenca je stal lepo napravljen slavolok, na kojem se je čital napis:

Vže osemnajst let si med nami
Od vernih bil, in si spoš' tvari!
Dans od cesarja odlik'van,
Bog živi! Pavli, te med nami!

Ta napis je kazal ljubezen in udanost tukajšnih vernih do svojega dušnega pastirja in čas njega bivanja med nami. — Na drugej strani pa je bil velik cesarski orel, pod kojim se je čital ta le napis.

„Vsi verni v Borštu se dan' s radujemo,
Ker cesar nam duhovna odlikujejo.“

Ta napis je bil geslo vseh vernih Borštanov, značil je veliko veselje in radost mej ljudstvom, zarad odlikovanja priljubljenega dušn. pastirja. Pri cerkvi je bil majhen, ali okusno prirejen paviljon se slovenskimi in cesarskimi barvami, v kojem se je vršilo slovesno odlikovanje.

Proti 9. uri so jeli prihajati povabljeni gosti, in med temi razno drugo ljudstvo iz bližine. Še le o pol 12. pripeljal se je g, glavar, vitez Bosizio in več odličnih gospodov iz Kopra, koje je prijazno pozdravil naš slavljenec, g. Vekoslav Pavli, in še nekoji bolj odlični gospodje, koji so g. slavljenca spremljali. Za temi šolska mladina, pevci se zastavo, in razno drugo ljudstvo se živio-klici; topiči so dobro pokali. In tako je šel sprevod naravnost v cerkev. Začela se je sv. maša, kojo je bral prečestiti gospod dekan J. Jan iz Do-

line, peli so domači pevci slovensko sv. mašo pod vodstvom H. Ražma.

Po sv. maši se je napotil slavljenec v paviljon, kder se je vršilo odlikovanje, spremljan od g. glavarja, od deželnega šolskega nadzornika, g. vitez-a Klodiča, ravnatelja g. Revelanteja, okrajnega nadzornika g. Špinčiča in mnogih druzih duhovnov, učiteljev, pevcev se zastavo, šolske mladine, in od raznih druzih gostov, s prečestitim g. I. Janom dekanom na čelu.

G. glavar je na kratko narisal zasluge g. Pavli-ja toliko na duhovskem, kolikor na šolskem polji, koje niso ostale skrite predstojnikom. In v znak priznanja podelil mu je presvitli cesar zlati križeč, ki naj ga spominja milosti preljubljenega vladarja, a h krati naj bi bil njemu in druzim duhovnikom, kakor tudi svetovnim učiteljem v spodbudo k neutrudnemu delovanju pri omiki naroda. Mej govorom je pripel križec na prsa č. g. Pavli-ju.

G. slavljenec je bil vidno ganjen. Zahvalil se je potem v gorkih besedah za izkazano mu čast in ob jednem narisal na kratko svoje delovanje na šolskem polji — našteval je težave odgojevalca, — rekel, da večkrat celó roditelji sami mečejo polena med noge učitelju, — opominjal je potem navzoče gg. učitelje k strajnemu delovanju, — roditeljem pa je gorko na srce polagal, naj pridno svojo deco v šolo pošiljajo.

H koncu govora je povabil navzoče, naj ž njim zakličejo trikratni živjo na presvitlega cesarja, kar so vsi navzoči navdušeno storili, pevci pa so ubrano zapeli avstrijsko himno.

Dve belo oblečeni deklici izročili ste v imenu šloske mladine slavljencu dva šopka. Prva izgovorila je kratek pozdrav, koji je g. slavljenca do solz ganol. Zatem so zapeli pevci še „Živi toraj“ na kar so se jeli č. g. gosti pomikati proti prijaznemu stanovanju č. g. slavljenca, kder je bil pripravljen obed za kakih 60. oseb, ljudstvo pa je še vedno navdušeno pozdravljalo priljubljenega slavljenca; tudi nam se je solpa udrla od same radosti, veselja in ljubezni.

Med obedom vršile se so razne napitnice na bolj odlične osebe. Izmed napitnic naj omenim ono priljubljenega g. glavarja viteza Bosizio. Z navdušeno besedo napil je milostnemu in vitežkemu cesarju našemu. Ta pozdrav je bil sprejet z glasnim odobravanjem in pokanjem topičev, pevci so na to zapeli avstrijsko himno.

G. slavljenec je napil pričujočemu g. glavarju, katerega radi prijaznosti ljubi ves okraj; dalje g. vitezu Klodić-u in g. Špinčić-u kot bivšima svojima predstojnikoma, — za temi vršile so se še razne napitnice, na koje so topiči in pevci živo odgovarjali.

Proti koncu obeda pripeljal se je v svojo rojstveno vas pozdravit osebno slavljenca milostljivi gospod vladika dr. Glavina. Pozdravil ga je g. profesor Spinčič, kakor tudi prečestitega g. prošta dr. Šusta, koji je spremljal milostljivega. Vsi pričujoči so se oveselili nenadnega prihoda. — Ali k malu na to odideta presvitli vladika in g. glavar. Pred nju odhodom zapeli so pevci pred kočijami avstrijsko himno, kojo so navzoči odkriti poslušali. Med pokanjem topičev in mej živio-klici smo se poslovili od visokih gostov, a mnogo nas je še ostalo v prijateljskem krogu med petjem tuk. pevcev. — Ali kmalu se je jelo temniti. Nakrat sem zapazil razsvitljena hišna okna — zdaj se prikažejo lampijoni, — prižigali so se bengali, — švigale so v zrak rakete, — topiči so jeli pokati. — Kresovi so goreli — pevci peli — in živioklicev ni bilo ni konca ni kraja. Še le pozno v noč vrnoli so se pevci z bakljado pred hišo g. slavljenca, ter tam zapeli še par podoknic, ljudstvo pa je navdušeno živio klicalo. Bakljada in slavnost končala se je se živio klici na cesarja, in g. slavljenca Pavli-ja.

H koncu svojega dopisa ne morem si kaj, da ne bi tudi danes izrekel še jedne želje. In ta jé: Bog daj našemu slavljencu še mnogo in mnogo let med nami živeti, in delovati. Daj Bog, da bi zdrav in vesel med nami živval sad svoje odgoje in svojega truda. Današnji dan naj mu sladil večer živenja, koje je posvetil svojemu narodu. Gotovo pa dan 12. julija 1887. vsem navzočim, posebno pa nam Brežanom in Boritanom, ostane v vednem spominu. Slavjencu pa malo zadoščenje za vse težave 35. letnoga službovanja.

„Bog Živi! — srca kličejo vesela,
In blagoslov naj Te spremlja povsod!
Naj Pavli-ju bi sreča dino cvela,
In slava nevenljive vence vila.
Takó, slavljenca si Boršlan preslavljal
Takó, duhovna dobrega pozdravlja!!,“

Erjavče dne 23. julija Po naših Brkinih se zdaj marsikod opasila vršijo. Navadno mladina malo popleše in se zasuče, pa ne sliši se vender o kakih tepežih in drugih žalostnih nastopkih kakor nekdaj. Tudi pri nas smo imeli po starej navadi letos 3. julija semenj. Pod velikanskimi lipami, katerih se sedem okoli male cerkvice ponosno proti sinjemu nebu vzdiguje, prodajajo se lonci, sita, kose i. t. d. Največ pa stržijo krčmarji za vino, pivo in jedačo. Tu pripeljejo več vozov vina — lani ga je bilo 18 vozov in letos 9, in če je dobra kapljica, ne ostane ga niti kozarca več za zvečer okoli 8. ure. Na tem krasnem prostoru pleše na ta dan mladina, zbrana od vseh strani te okolice, prijatelji se snidejo vkup, posedejo pod ljube lipove senčice, jedó in pijejo ter se kratkočasijo tako dolgo, da se od nas poslove solnčice. Tudi tukaj so se v prejšnjih časih hudi tepeži godili, da celo umor se je bil na strašanski način izvršil, a tega tukej nočem zdaj slikati.

Kar pa je zdaj nekaj let sem, ne vršijo se take surovosti. Le lansko leto bi se bilo k mali nekaj žalostnega pripetilo nekemu laškemu rogovileža: Ko je mnogočestiti gospod A. Zajc, kapelan iz Hrušice, na dotični dan sv. mašo opravljal in je zbrana množica svoje molitve pobožno opravljala, pride ta surovi človek s klobukom na glavi pred vrata male cerkvice, zaničljivo se odbrača po ljudeh, ki so klečé molili, in smeje, potem mahne zopet parkrat okoli cerkvice mej ljudi, ki so zunej cerkve klečali, in uganja svoje neumnosti. Jaz povprašam svojega prijatelja, kdo mora biti ta norec. Prijatelj mi odgovori: „Ni norec ne, ampak hudoben Lah, ki dela doli pri velikej vodi.“ Na to stopim k temu presmojencu in mu rečem, naj precej klobuk z glave vzame, dokler sv. maša ne mine. Ali ta mi zaničljivo odgovori: „Pri nas ne poznamo vaše šege!“ Zdaj ga bolj ostro opozorim: „Ako mahoma ne vzamete klobuka z glave, pride vam v tem hipu lesen klobuk na glavo!“ Ko pa vidi, da ni šale, vzame klobuk z glave in ga stisne pod pazduho. Oj, blažena taka laška vzgoja!

Tatre dne 15. jullja. Mila mi „Edinost“! zopet danes ti hočem podati nekoliko vrstic iz naše vasice v tvoje ljubo mi naročje:

Danes smo dokončali šolsko leto. Ob 9. uri v jutro zbere se šolska mladina v šolskej sobani, kjer so se prilično ubogim in pridnim učencem in učenkam razdelile šolske knjige, pisanke in peresa, kar se je nakupilo za milosrčni dar č. g. Josipa Mahne-ta trgovca v Trstu v znesku 10 gl. Splošno veselje je vladalo med šolskimi otroci, ko so obdarovani iz učilnice domov hiteli; govorili so med saboj: „Bog daj zdravje dobremu gospodu, ker nas je s knjigami preskrbel!“ Bog hotel, da bi se še kaka druga dobra duša spomnila ubogih šolskih otrok! Šolo je obiskovalo letos 97 otrok in sicer 48 dečkov in 49 deklic.

Kar se letine tiče, morem poročati: Sena je srednje, sadja malo kaže, a poljski pridelki bi nam utegnili biti jako dobri, ako nam Bog potrebnega dežja kmali milostno dodeli; če pa ne bo v kratkem dežja, nam neusmiljena suša vse uniči.

Domače vesti.

Nadvojvoda Albreht praznoval bode dne 3. augusta svoj 70. rojstni dan. Ker je nadvojvoda še le pred kratkim praznoval vojaški svoj jubilej, bode se sedemdesetletnica praznovala le v obiteljskem krogu.

Premeščenje. G. Andrej Kragelj, profesor na gimnaziji v Kočevji, je premeščen na Goriško gimnazijo.

Pri dopolnilni volitvi v Dalmaciji za drž. zbor dne 25. t. m. bil je namesto umrlega Pavlinovića jednoglasno poslancem izvoljen duhovnik g. Fran Bulić, ravnatelj v Spletu in vrl rodoljub hrvatski.

Zadušnica po ranjkem V. Dolencu, bila je v petek dné 29. t. m. ob 10 uri v novej cerkvi sv. Antona. — Slovesno mašo je čital preč. gosp. kanonik Miha Debelak z asistenco čč. gg. Varto in Varl. — Kakó je bil priljubljen naš Dolenc pri tržaškem občinstvu, dokazalo je ogromno število ljudstva, koje se je vdeležilo crkvene slavnosti. — Bile so pričujoče razne deputacije slovenskih družtev in najodličnejša gospôda slovenske inteligence. — V sredi cerkve bil je postavljev diven mrtvaški oder; kôr in veliki oltar bila sta pregrnjena črnim suknom. — Ganljivo petje je zopet izvabilo solzé mnogobrojnim spoštovalcem in prijateljem nepozabljivega našega ranjcega, kojemu je skazala cerkev zadnjo čast. — Zadnjikrat mu kličemo: „Bog ti daj oni mir na drugem svetu, kojega nikdar nisi mogel najti v našej dolini solz — in béde!“ — Ob enem pa moramo izreči tudi najsrčnejšo zahvalo čestitej duhovščini farne cerkve sv. Antona, koja je toliko žrtovala, da se dostojno obhaja spomin našega prváka.

Zbor političnega družtva „Edinost“ je dne 29. t. m. v svojej seji zaključil, da nikakor ne opusti svojega glasila, časopisa „Edinost,“ temveč da ima isti izhajati nadalje po dosedanjem programu in nepremenljenem smislu, kojemu je bil do sedaj duša rajnki V. Dolenc. — Do prihodnjga občnega zbora prepustilo se je upravništvo lista tiskarni Dolenc. —

Za družbo sv. Cirila in Metoda nabralo se je včeraj v veseli družbi, katera je slavila poslovenje g. R. Turka, 3 gld. Srčna hvala!

Tržaško veteransko društvo slavi v nedeljo dné 7. avgusta t. l. svoj praznik sé slovesno sv. mašo v novej cerkvi sv. Antona ob 8. uri zjutraj. —

Dné 17. avgusta, to je na predvečer rojstnega dné. Nj. Veličanstva, društvenega pokrovitelja bode ob 9. uri zvečer mirozov z godbo, dné 18. ob 8. zjutraj pa slavnostna maša v novej cerkvi sv. Antona. —

Pekovska zadruga v Trstu, kojej postavnej osnovitvi stavlja vlada toliko zaprek, imela bode v sredo dne 3. avgusta t. l. ob 1/24 uri pp. občni shod v dvorani restavracije gledališča „Fenice“. (Uhod iz ulice S. Francesco). Ker se ima pri tej priliki voliti odbor in se zadruga sploh konstutovati, nadejati se je mnogobrojne udeležitve. — Vabijo se tedaj vsi gg. članovi zadruge, da gotovo osebno pridejo.

Suša. Vsled silne vročine so v Trebiči in v Gropadi na Krasu vsi vodnjaki usahnili. Magistrat Tržaški je odredil, da se vsak dan voda vozi v te dve vasi.

Vreme. Menili smo, da nas je oče Pluvius popoloma pozabil, kajti dolgo je pustil otcu Foebo-tu, da nam je žgal uboga plečа. Dolgo je vladala pri nas huda vročina, koje smo imeli do 33 gradov; sočivje in poznejša setev se je uže posušila; krompir ostal je samo „krompirček“; celo vinski trs je jel omahovati in, ako bi ne bilo še dežja, ostalo bi grozdje drobno. Vročina je tedaj pretila vse pokončati.

Uprav v zadnjem času pa rešil nas je Bog nadloge. V četrtek in petek imeli smo vsaj nekoliko dežja, ki je zémljo ohladil in zrak učinol vsaj prenosljiv. Da bi vsaj k malu zopet prišel ter odpravil hudo soparico!

V nekojih krajih po Tolminskem in okolo Čepavana je neki padala debela toča, ki je prizadela poljem obilo škode. Lahko tedaj rečemo: — kar je ostalo suši, pokosila je toča!

Tržaške novosti:

Nedeljski izleti. Začenši z jutrajšnjem dnevom, izdavala bode hrpeljska železnica listke tour in retour za II. in III. red. Ti listki bodo veljali samo za en dan ter stanejo: od sv. Andreja do Pazina II. red gl. 2:60; III. red gl. 1.80 — v Hrpelje II. razred 90 kr., III. red 60 kr.: sv. Andrej-Divača II. red gl. 1.20, III. red 80 kr.

Uzor tržaškega liberalca. Predvčeranjem se je obravnavala pri tukajšnem sodišču zatožba raznih upnikov Emilija Migliorinija, dosedanjega koncepista na mestnem magistratu. Ta vneti Lahonček, ki je imel — naj bode mej potoma rečeno — še čez 1000 for. letne plače, koje je prejemal za to, da je na magistratu lenobo pasel ter protiavstrijsko politiko tiral, — naredil je pri tem še posebnih dolgov v znesku **15,190,39** for. a. v., radi česar so židovski upniki, kojim je v roke padel, proti njemu sprožili tožbo. Mej drugimi oškodovanimi je tudi rudeči doktor Venezian, ki je zanj garantiral 4000 for.

Tiček Migliorini, ne da bi svojim upnikom prinašal začetkom meseca obroke v gotovem denarju, ponarejal je pobotnice ter jih jim dajal. Mej tem je pa z drugimi pobotnicami sam vdobival iz mestne blagajnice denar namreč: svojo plačo, gratifikacije za „posebne zasluge“ v priliki kolere in za dovedenje vode v Trst.

Ves ta denar, ki ga je tako po nevrednem vdobival iz mestne blagajnice, znašal je nekej nesramnej baburi, njegovi priležnici. Njegovi upniki, ne da bi tirjali odločno obsodbo, postopali so proti njemu milosrčno izključivši iz njegovega vedenja vsako sleparstvo, radi česar je bil obsojen samo na 6 tednov ječe.

Živili magistratni uradniki, ki tako polagoma kapajo v luknjo dokler vsi neizginejo iz mestne kolibe!

Policijsko. Neznani uzmoviči so odnesli iz krčme Franja A. v ulici Rigutti obleke za gl. 14.50 ter se šli oblačit ker jih je pri vsej vladajoči vročini tresel mraz. — Nekemu trgovcu so odvedli neznani tatje vozíček vreden gl. 25. — Vajen tat hotel je videti koliko kaže zlata ura nekega trgovca; izvlekel mu jo je iz žepa, a ni mu hotela več iti iz roke v žep. — Zaprli so več delalcev brez zaslužka in drugih postopačev ki so se zopet povrnoli v Trst čeprav so bili iz njega izgnani. — Dva „pridna“ dečka sta odnesla urarju Josipu Arzoei v ulici Belvedere sedem žepnih ur. Stražniki so ta dobra upanja aretirali v ljudskih toplicah pod Greto.

Stritarjevih zbranih spisov izšel je 6. snopič, v katerem se nadaljujejo Stritarjeve poezije.

Popravek. U odstavku priobčenem v št. od 6. t. m. kjer se govori o prof. Hugues-a govoru naj stoji namesto „trtna uš (filoxera),“ vedno „strupena rosa ali peronospora“, kar ni vse eno.

P. n. g. naročniki. Prihajamo danes k Vam z uljudno prošnjno in ne apeliramo samo na Vašo sveto dolžnost temveč tudi na Vašo znano domoljublje, da nam vsak g. naročnik, koji je še kaj na dolgu, kakor hitro mogoče pošlje stare zastanke ,oziroma naročnino za tekoče polletje, ako želi redno prejemati naš list, ki je baš sedaj v dovelj kritičnem položaju po smrti gosp. V. Dolenca. — Ne prosi se nikakoršne miloščine od Vas, temveč samo, da izpolnite svoje dolžnosti. —

Kolikor se nas tiče, trudili se bodemo po vsih svojih silah in močeh, z blagovoljno podporo nekaterih tukajšnih rodoljubov, da vse zeló neprijetne zadeve kmalu vredimo in da pojde potem vse zopet po prejšnem gladkem potu. —

Uljudno prosimo zatorej še enkrat:

„Ne zabite nas!“

Upravništvo.

IZKAZ

doneskov za **Dolenčev** spomenik.

Po zadnjem izkazu	gl.	482.—
Kaspar Kastelic Materija	„	10.—
Ivan Šabec	„	20—
Dr. I. Risjak	„	15—
Ivan Nabergoj, drž. poslanec	„	10.—
Oskar Polay, c. kr. obrtni nadzornik Trst	„	10.—
V. M. Živic Trst	„	10.—
Franjo Žitko Trst	„	5·—
Gjuro Vučković Trst	„	5.—
Anton Žitko Trst	„	2.—
Josip Kavčič Trst	„	2.—
Lovro Žvab Trst	„	2.—
A. Hrast Kobarid	„	5.—
Ludvig Premrov Gorica	„	5.—
Skupaj	gld.	583.—

Za prijete darove srčno se zahvaljuje in priporoča za nadaljne doneske.

V Trstu dne 30. julija 1887.

A. Truden, blagajnik.

Tržno poročilo.

Kava. — Jako malo prometa — Došlo je s parobrodi »Mathilde« — »Stefanie« okolo 9000 vreč iz Hamburga, Rotterdama, Amsterdama in Havre. Na skladišči imamo sedaj okolo 70000 Mt. Ct. Cene: Rio in Santos prav navadni f. 98—100, srednji f. 104—106, dobri f. 108—110, fini f. 111—112, najfinejši f. 112—114, Campinas lepi f. 118—120. Manilla f. 118—120. Guatemala f. 123—124, Ceylon f. 135—145, Mocca f. 140—148.

Slaukor. — Cene so padle za 1/4 f. in kupuje se danes za transito dobri centrifugal v vrečah po f. 17—17 1/4; s certifikatom po f. 29—29 1/4. Kakor se piše iz Notranjskega, iz Nemškega in iz Rusije bo le letos povsod veliko blaga in ker je še dosti starega v zalogi ostalo (v Trstu samo okolo 170000 vreč) ni nade, da bi se cene poboljšale.

Južno vočje. — Prihodnj teden dobimo vže n vo opašo iz Zante, ali cene bodo kakor po navadi za sedaj še visoke. Mislimo okolo f. 24, — Tudi novih Sultanin bo e menda prihodnjim parobrodom uže n kaj tukaj.

Izka lanjske letine Rozin vseh vrst 930000 Mt. Zt. Letošnja letina se ceni okolo 830000. — Smokve (fige) iz Smirne so letos zaradi velike suše trpele.

Izkaz lanjske letine smokev 130000 Mtz. Letošnja se ceni okolo 110000 Mtz.

Badem. Prva dalmatinska roba, katera kakor zna o, dela italijanskei veliko konkurenco bode uže p četkom avgusta tukaj in bode stala okolo f. 85—87 s certifikatom.

Limoni. Cene so radi kolere v Sicilji zopet podražile. Prav lepa sortirana roba stane f. 9—9 1/2, II. dobre vrste f. 7 3/4—8 1/2, a škart, katri pa ni za eksport, ampak samo za tukajšno potreno po f. 3—5.

Pomeranče. Manjkajo popolnoma.

Drugi pridelki popolnoma zanemarjene.

Borsno poročilo.

Papirji nekoliko slabši, ker so prispela neugodna poročila iz Berelina — Devize tudi slab.

Dunajska borsa
dne 19 julija.

Enotni drž. dolg v bankovcih	gld.	81.40
„ v srebru	„	82.70
Zlata renta	„	113.15
5% avstrijska renta	„	96.60
Delnice narodne banke	„	883.—
Kreditne delnice	„	281.90
London 10 lir sterlin	„	126.05
Francoski napoleondori	„	9.99
C. kr. cekini	„	5.94
Nemške marke	„	61.92½

Preporoka.

Priporočamo se slavnim uradom, družtvam in načelnikom raznih družtev, čč. duhovščini, bl. gg. županom, trgovcem in vsem gg. zasebnikom, naj nas še za naprej blagovolé vspešno podpirati sè raznovrstnimi naročili.

Obetamo, da se bode vsako tiskarsko delo izvršilo točno, hitro in po najnižjej ceni.

Pokojni lastnik tiskarne, g. V. Dolenc, se je zadnja leta trudil, da tiskarno povzdigne in po najnovejših zahtevih te stroke uredi. Dolžnost pa je zdaj vseh rodoljubov, da se njegov trud za narod in njegovo pravico po mogočnosti odškoduje njegovej udovi in otrokoma.

Preporočamo se tedaj za blagohotno poverenje v izvršitev naročb.

TISKARNA DOLENC.

POSLANO.

Postavno zavarovani elegantni

BLOCK-KOLEDARJI

sè oglasi se sprejemajo za reklamo trgovskih tvrdk itd. na izdelovanje.

Cena veliko manjša kakor splošna.

Pobliže in uzorci na zahtevanje **zastonj in franko**
Annoncen-Expedition MORIZ STERN, Wien, Wollzeile 24.

C. kr. glavno ravnateljstvo avstrijskih državnih železnic.

Štev. 12144/IV. / 1823 P. r. iz 1887.

Oklic!

Za čas letošnjega poletnega vožnega reda izdaja li se bodo ob **nedeljah** in **praznikih listi trag i natrag II. i III. razreda za posebno znižano ceno,**
iz Trsta-Sv. Andreja v Pazin i natrag za vlak št. 214;
„ v Herpelje i natrag za vlak št. 224 in
„ v Divačo i natrag za vlak št. 224.

Ti listi veljajo le za oni dan, katerega se izdajajo in za vožnjo na dotične postaje le sè zgoraj navedenimi vlaki. Vračajo se pa potniki istega dne lakko s katerimkoli osobnim vlakom vožnega reda.

Listi trag i natrag počno se izdavati v nedeljo 31. t. m.

Vožne cene:

Iz Trsta-sv. Andrej

	II. razred	III. razred
v Pazin i nazaj . .	gl. 2.60,	gl. 1.80
v Herpelje i nazaj .	„ —.90	„ —.60
v Divačo i nazaj . .	„ 1.20	„ —.80

V Pulji, 25. julija 1887.

C. kr. železniško prometno ravnateljstvo.

ŽELODČEVA ESENCA lekarja Piccolija v Ljubljani

rešila me je od nepopisljivih muk, koje sem trpel vsled želodčeve obolelosti veliko let; vsa umetnost in veda zdravništva obupala je nad menoj in gotovo bil bi danes už pokopan, ko bi ne našel rešilne roke v tem neprecenljivem sredstvu, ki me je rešilo pogubne bolezni.

H. Hermann, delovodja v tržaškem arzenalu.

Izdelovatelj pošilja jo v zaboječkih po 12 steklenic po 1 gld. 36 kr. po poštnem povzetji. Poštnino trpé p. t. naročniki.

V steklenicah po 15 nč. se prodaja v lekarnah: Biasoletto, Foraboschi, pl. Leitenburg, Liprandi, Pozzetto, Praxmarer, Prendini, Ravasini, Rovis, Saraval, za magistratom, Serravallo, Udovicich in Zanetti in v večjem delu lekarn na Štajerskem, Koroškem, Primorskem, Tirolskem, v Istri in Dalmaciji. 31—50

Br. 513.

Natječaj.

Razpisana je služba podučiteljice pri ljudskej šoli v Svetmarji (Monte), učiteljice III. vrste pri ljudskej šoli v Dolini in učitelja-voditelja v Loki (Lonche) in Kortah (Corte d' Isola).

Učni jezik pri vseh treh je slovenski. V šoli v Kortah poučuje se italijanski jezik kakor predmet.

Za službi učiteljev-voditeljev se zahteva usposobljenje za poučevanje v katoliškem veronauku.

Letni dohodki za učitelje-voditelje so 400 for. plačila, 50 for. stanarine ali stanovanje v naravi in 30 for. za vodstvo; za podučiteljico pa 260 for. plačila in 30 for. stanarine ali stanovanje v naravi. —

C. kr. okrajni šolski svet

v Kopru, 18. julija 1887.

Predsednik: Perinella.

KLINIKA za spolne in želodčeve bolesti, nastope okuženja i oslabenja možke slabosti, polucije, žgečo vodo, močenje postelje, puščanje krvi, zabitje vode, in za vse bolezni mehurja, droba in živcev. Tudi pismeno po najnovejšem znanstvenem posto anju z neškodljivimi sredstvi. 22—42—104

C. Stroetzel,
specijalni zdravnik Lindau am Bodensee

Dobiva se v vsih knjižarnah **13. nakladi**, ravno izašla **medic. svetovalca**

Dr. MÜLLER-JA

najnovejše delo o slabosti, oslabelih živcih, o nastopkih mladostnih pregreškov itd.

Pošilja se tajno za 60 nv. v pošt. markah

KAROL KREIKENBAUM

12 Braunschweig. 24-52

Denar dobé zasebniki in častniki tudi na **deželi** od **300** gld. naprej od 1—10 let; tudi proti povratu v malih obrokih. Naslov: **F. Gurré**, Credit-Geschäft, **Graz**. 2-25

Proti hemoroidam!

Kdor hoče čuvati svoje zdravje, naj rabi

prave

MENIŠKE KROGLJICE (Pillole dei Frati.)

kri čisteče in proti hemoroidam, koje izdeluje P. Fonda farmacista v Piranu

Prepotrebne za vsakega, kateri trpi na hemoroidah, zabasanju, breztečnosti, glavoboiji, ter sploh veliko sedi, one čistijo kri in dober vspeh potrjujejo zasebna in zdravniška spričevala, koja so priložena z podukom za porabo vsakej škatljici v slovanskem, nemškem in italijanskem jeziku.

Prodajajo se po 20 nvč. škatljica v vsih lekarnah Trsta, Reke, kakor tudi Istre, Dalmacije, Goriške za in Trenta. 20—52

Prestavljenje sejma.

Z dovoljenjem visoke c. k. deželne vlade je sejem v Žireh, ki je imel biti na 16. marča t. l. za letos prestavljen na 6. Avgusta t. l.

Županstvo v Žireh

17. julija 1887.

I. Kavčič, župan.

Pri

JULIJU GRIMM,

dežnikar, Barriera Vecchia št. 18 je zelo bogata zaloga **solnčnikov za gospe**, za jako nizke cene. — **Solnčniki** za gospode od **90 novč. naprej.** — Najnovejši „Entrecots“ za gospe, svilnati in pol svilnati. — **Mali dežniki** za otroke od **25 novč. naprej.** Zaloga dežnikov iz svile, satina, volne in bombaža. Sprejemajo se popravki za jako nizke cene. 99—104

A. Bonné

krojač,

trg Sv. Katarine št. 1. 36—29

izdeluje vsakovrstne fine, cene obleke po najmodernejšem kroju. (Preseli se 24. avgusta t. l. na Corso št. 4, II. nadstropje, nad uredništvo lista „Il Piccolo“.)

J. ŠIRK

Androna Gusion št. 2 v Trstu priporoča **veliko zalogo sadja vsake vrste najboljših plemen na drobno in debelo.** — Prevzame vsako pošiljatev na deželo, katera se izvrši točno in solidno. 100 55

Ljubljanski Zvon.

Gld. 4.60.

Gld. 2.30. -- Gld. 1.15.

Marijaceljske želodečne kapljice,

izvrstno delujoče zdravilo pri vseh boleznih na želodcu. Neprecenljive dobrote je posebno vpliv njihov pri notečnosti, slabosti želodca, ako z grla smrdi, napenjanju, kislem pehanju, keliki, želodečnem kataru, gorečiče (rzavci) pri preobilnej produkciji slin, rumenici bluvanju in gnjusu, glavobolu, (ako boli iz želodca) krč v želodcu, zabasanji, preobilnosti jedi in pijač v želodcu, proti glistam, bolezni na vranici in jetrih in tudi proti zlati žili ali himorojdam. Cena steklenici je z nakazom vred samo 35 nov. Glavni zalog ima lekarničar „k angelju varhu“. 53—30

Dr. Brady Kremsier, Morava

V Trstu jih pa dobite pri lekarničarju I Seravallu blizo starega sv. Antona

---

Ozdravljenje plučnih bolezni

Tuberkuloze, (sušice, jetike), naduhe, zaprte sape), kroničnega bromhijalnega katara itd po plinovi

EXHALACIJI

(po rektalnej injekciji).

Najneverjetneji, skoraj nedosegljivi idejal zdravnikov je z ovim postopanjem popolnoma dosežen! Od osupljivih, nepogrešivih vspehih govoré najjasnejše sledeča pisma slavnih profesorjev, koja navedemo v kratkem, toda kolikor mogoče z lastnimi besedami, in koja so bila tudi potrjena po zdravniških listih tú- in inozemstva:

Prof. dr. Bergeon. Po tridnevnej plinovej ehalaciji po rektalnej injekciji, izdatno pojemanje kašlja in izvržka, potem popolno prenehanje, — mrzlica, pot in hripavost je posve izginola. — Truplo se redi vsaki teden za ½ — 1 K. Ravno tako brzo ozdravljenje tudi pri starej, celó pri miliarnej tuberkolozi. — Bolnik se ozdravi ter more tudi najtežjiu posel zopet opravljati. —“

Prof. Dr. Cornil. Pri naduhi se more pol ure po plinovej exhalaciji lagije sopsti. — Ako se exhalacija dalje rabi, se naduha ne povrne več. Zoper šušici in naduhi je plinova exhalacija izkušeno, izvrstno **sredstvo**“

Prof. Dr. Dujardin Beaumetz: „Celo pri afoničnem grlu, poško dovanemu po tuberkoloi, so se v 2—3 tednih zacelile otekline dasiravno je bila uže polovica pljuč razdjana.“

Dr. M. Langhlin, vodja bolnice v Filadelfiji je vporabil plinovo exhalacijo pri 30. bolnikih, koji so bili uže v najzadnjem stanju tuberkuloze in vsi so popolnoma ozdraveli.

Vsaki dan pa se množé zravniška poročila o srečnim ozdravljnju, ter je razun navadenih sprič val še mnogo druzih od slavnih profesorjev. Tudi v **c. k. javnej bolnici na Dunaju** se vporabljuje stroj za plinovo exhalacijo. — Imamo mnogo spričeval odzravelih. C. kr. izklj. priv. stroj za plinovo exhalacijo (Rectal-Injector) se dobiva z vsemi pripravami za pripravljenje plina in z popisom za vporavo za zdravnike, ter ga more rabiti tudi **vsak bolnik sam** pri

Dr. KARLU ALTMANN, Wien VII., Mariahilferstasse N. 80/A

ter stane gl. 8.30 z omotom proti gotovem novcu ali provzetju. — Ozdravljenje ni niti težavno, niti ovira vsakdanji posel. —16

Franjo Omersa,

trgovec v Kraniu.

ima zalogo deželnih pridelkov: fižola, pravega govejega masla, prosene kaše, ajdove moke, krompirja, lanenega olja, ovsa, deteljnega in repnega semena. — Zraven tega kupčijo z lesom (deske smerekove in mecesnove vsake vrste) itd. **Poštena postrežba, dobro blago in nizke cene.** 2-5

Postavno zavarovan

Block-koledar za hôtele

sè naznanili.

Vsled **dogovorov** sè **posestniki hotelov** na **Dunaju, v Brnu, Pragi, Budapešti, Draždenu, Breslavi, Stetinu, Hamburgu, Bolonju** itd. in v **kopeljih: Baden, Vöslau, Karlovih varih, Francevej kopelji** bodo obešeni ti koledarji v vsih sobah za tujce, začasno samo v gori navedenih mestih in to pri zvonu, kjer se gost mora zadržavati. Radi tega je **oglasom** na ovih Block-koledarjih vspeh gotov, ker so razobešeni v sobah. Prostor za oglase je omejen, ker se more samo 10 tvrdk sprejeti, ter so tvrdke konkurence popolnoma izključene. Cena oglasa za prostor 40/35 mm. je za svaki hôtel za celo leto od f. 3.50—40.— (15—21 nč. za vsako sobo na celo leto.) — Ponudbe se imajo poslati na

Annoncen-Expedition Moriz Stern

Wien, I., Wollzeile Nr. 24

kje se izvé pobližje in se dobé na zahtevanje uzorci

Želodečne bolezni ozdravi brzo in posvema

JERUZALEMSKI BALZAM

edini in nedosegljivi želodčni pijači.

Da si človek izvoli pravi lek proti želodčnim boleznim, pač ni tako lehko, posebno dandenes, ko v trgovini prodajajo vsakovrsten enake leke.

Večina raznih kapljic, izlečkov itd., katere se občinstvu kakor pravi čudeži priporočajo, niso nič druzega, nego škodljiva zmes.

Edini **Jeruzalemski balzam** si je zagotovil vsled svoje priproste sestave, odločno oživljajoče in želodčne živce hitro krepčalne moči **pravico prednosti** nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuje tudi sè vsakim dnevom veče prašanje po njemu. Ta balsam bogat na delajočih snovih kineške robarbare, katera korenika je poznana zarad njenega ugodnega upliva na **prebavljenje** ni **čiščenje**, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti neješčnosti, zabasanju, smrdljivi sapi, gnjusu, riganju, bacanju, proti hemoroidalnem trpljenju, zlatenci in vsakej bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane **30** novcev. 23—48

GLAVNO SKLADISĆE u LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni *Marku Rarasini* i *G. B. Rovis*, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmeiner, v Korminu v lekarni A. Franzoni, v Tominu v lekarni E. Palisca. 44—48

Ni nič boljšega!

za ohrano i pospeševanje rasti las, kakor po Nj. c. kr. ap. Vel. **cesarju Fran-Josipu I. avstrijskemu** itd. po c. kr. posebnemu privilegiju odličena

rodbinska pomada

za jakost lasí, 30-12

koja, rabeč jo redno, na golih krajih goste lasé prouzroči; sivi in rudeči lasje postanejo temni; krepi kožo, kjer rastejo lasje; odstrani grinto v malo dneh; je proti izpadanju las; podeli lasem naravno svitlost; jih kodri in ne osivijo do visoke starosti. Velika posoda z napoto porabe v več jeziki stane z pošto f. 1.50 a. vr. Glavna zaloga en gros z prodajo na malo je pri

A. J. FIALA,

vlastnik c. kr. privilegija. **Wien, IX, Nussdorferstrasse 59,** kamor se ima poslati pisma.

Jako fina vonjava, elegantna oblika. Naročila iz pokrajin proti gotovem denarju ali poštnem povzetju.

Prodajalcem izdaten popust.

Prosimo, da se zahteva izrečno:

Familien-Kraft-Pomade.

Lastnik društvo „**Edinost**“. Izdatelj in odgovorni urednik **Fran Žitko**. Tiskarna **Dolenc** v Trstu.